

Nr 174.

Av herr **von Heland** och herr **Gustavson, John**, om *effektiv och varaktig hjälp åt den svenska fiskerinäringen.*

Då det gäller att tillvarataga landets försörjningsmöjligheter och arbetstillfällen får icke fisket lämnas ur räkningen. Det utgör en mycket viktig del av vårt folkhushåll. Dessvärre är det emellertid så, att denna näringsgren för närvarande och sedan lång tid tillbaka befinner sig i ett synnerligen dåligt ekonomiskt läge. Fiskarena torde vara de yrkesutövare, som ha den lägsta medelinkomsten i hela riket. De utgöra ett arbetsamt och duktigt folk, som icke ger sig i första taget. Det kan också med allt fog sägas, att de uppjudit all sin förmåga till arbete och försakelse för att kunna kämpa sig igenom de svårigheter, som hopat sig i deras väg. Nu säga de emellertid själva ifrån — genom sina organisationer — att de icke förmå mera utan att staten bör hjälpa dem att komma över svårigheterna till mera ordnade och mindre tryckande förhållanden. När de göra denna vädjan kan man vara förvissad om att den är välgrundad, ty det är fråga om en grupp yrkesutövare, som icke klagat i onödan. Deras hårda och livsfarliga arbete, i vilket de ofta sätta både liv och redskap på spel, gör dem välförtjänta av en skälig lön för sina mödor. Som det nu är få de mången gång arbeta för ingenting alls — även om de få goda fångster, ty sådana kunna priserna och avsättningsmöjligheterna vara.

Vad statsmakterna i främsta rummet borde tillse vore, att fiskarena i möjligaste mån finge bevara hemmamarknaden för sig själva. Nu äro de trängda av en oerhört hård utländsk konkurrens. Under 1932 — exempelvis — importerades ej mindre än 43,5 miljoner kg fisk av olika slag, d. v. s. c:a 7 kg per invånare och år. Samtidigt exporterades endast 18 miljoner kg. Det infördes från utlandet: skarpsill, långa, abborre, gädda (för 700 000 kr.), gös (för 260 000 kronor), helgeflundra (för 1 100 000 kronor), kolja, lax och öring (för 2 400 000 kronor), makrill, rödspätta och flundra (för 750 000 kronor), sill, strömming, torsk och ål samt fiskrom (i stora kvantiteter). Till och med saltströmming importerades trots att ostkustfiskarena lågo med bodarna fulla utan möjlighet att finna köpare. Till Stockholm importeras stora mängder av fisk. Det kommer fisksumpar från Åland med tusentals kg gädda och abborre i en enda last, och när dessa flytande fiskhallar anlända, lönar det inte mödan för den svenska fiskaren att anstränga sig. Han får tillsammans med den svenska vedproducenten ställa sig på kajen och försöka glädja sig över den pittoreska anblicken av de åländska vedskutorna och fisksumparna.

Speciell uppmärksamhet borde ägnas åt det förhållandet att Sverige täcker

c:a 80 % av sitt saltsillbehov i Island, men att våra egna sillfiskare ha stora svårigheter att vinna avsättning för sin fångster.

En särskilt allvarlig historia är, att de utländska fiskarena oftast ha avsevärt mycket lägre produktionskostnader än de svenska, beroende på ännu torftigare levnadsstandard, billigare valuta etc. Men den svenska fiskaren åtnjuter intet som helst skydd häremot.

Våra fiskare ha rätt att begära en importreglering, så att förhållandet mellan import och export utjämnas. En sådan avvägning skulle med säkerhet i hög grad vidga fiskarens avsättningsmöjligheter.

Så ha vi prisfrågan. Denna torde ej heller kunna ordnas tillfredsställande utan statliga ingripanden. På grund av svårigheten för att inte säga omöjligheten av att skapa de hundraprocentiga fiskareorganisationer, som skulle möjliggöra fiskarens kontroll över marknaden, har det nu blivit så, att det överlämnas åt den enskilde affärsmannen att fritt handskas med fiskarens fångster så som bäst överensstämmer med förvärvsbegäret. Vad fiskaren och hans familj få leva av på sitt arbete, det spelar under sådana förhållanden en underordnad roll. Det vore i hög grad önskvärt att fiskhandeln så organiserades, att även fiskarens prisfråga bleve beaktad. Bäst torde detta lösas därigenom att fiskhandeln överlämnas till vissa av staten auktoriserade försäljare samt att vissa minimipriser stipuleras på de vanligast förekommande fiskslagen. En regleringsfond, till vilken staten tillskjuter ett grundbelopp men som sedan upprätthålles dels genom viss importavgift å till riket införd fisk, och dels genom en mindre utjämningsavgift uttagen å fångster som kunna säljas till minst det gällande minimipriset, borde upprättas i syfte att kunna giva fiskaren någon ersättning för fångster, som ej kunna vinna avsättning till konsumtion. Denna fond borde också lämpligen förstärkas med de medel, som inflyta från den för nöjesbåtar erlagda bensinskatten.

En annan utväg att hjälpa fiskarebefolkningen i dess svåra betryck är att — i likhet med vad som skett för jordbruket och hantverket — upplägga en statlig fond för stödlån åt de mest nödställda.

I samband med dessa hjälpåtgärder borde det av stora grupper av fiskarebefolkningen sedan långt tillbaka framförda kravet om lagstadgad söndagsvila upptagas till prövning.

En av orsakerna till att fiskets frågor icke blivit tillräckligt uppmärksammade och omhändertagna torde vara, att fiskerinäringen saknar ett centralt organ, som kunde bevaka dess intressen.

Det borde därför övervägas huruvida icke staten borde upprätta en fiskeristyreelse eller ett fiskeriråd — så som man exempelvis har i Danmark — med uppgift att övervaka produktions- och avsättningsförhållandena m. m.

Fiskerinäringen är väl värd att bevaras. Det är en god och samhällsnyttig näring, som hjälper till att ge oss livets nödtorft. Den kan ge arbete åt många armar och fostra ett friskt och härdigt släkte. Vårt land behöver

fiskarebefolkningen, men det kan icke vara betjänt av ett fiskarproletariat. Läget är nu sådant att *snabba* ingripande måste till, om icke fiskarena skola föras fram till ruinens brant. Med hänsyn härtill och till det rättfärdiga i att denna samhällsgrupp också blir hjälpt vilja vid härmed hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om att 1934 års riksdag förelägges sådana förslag, som avse att bringa fiskerinäringen effektiv och varaktig hjälp med beaktande av de i motionen framförda synpunkterna.

Stockholm den 23 januari 1934.

Erik von Heland.

John Gustavson.
